

Ефективність дій гравців II темпу в змагальній діяльності жіночих волейбольних команд Студентської волейбольної ліги м. Харкова

Стрельникова Є.Я.¹, Стрельников Г.Л.², Хворостяна В.С.¹

¹Харківська державна академія фізичної культури

²Харківський Національний Аерокосмічний університет

Анотація. *Мета:* визначити показники ефективності техніко-тактичних дій гравця II темпу в змагальній діяльності жіночих команд Студентської ліги м. Харкова. **Матеріал і методи:** аналіз науково-методичної літератури; педагогічні спостереження; методи математичної статистики. **Результати:** розглянуто дані про техніко-тактичні дії гравців II темпу при грі на першій лінії в нападі та захисті. **Висновки:** виявлено, що при визначені ефективності дій необхідно керуватися результативністю обраних тактичних дій, що оцінюються суддями з боку правильності технічного їх виконання. Це демонструє взаємний зв'язок між видами підготовки та неможливість виконання поставлених тактичних задач при відсутності індивідуальної технічної майстерності. **Встановлено,** що в грі гравців II темпу існують особливості, які обумовлюються його модельними характеристиками та функціями на майданчику.

Ключові слова: *техніко-тактичні дії, догравальник, діагональний гравець, студентський волейбол.*

Вступ. Волейбол – ациклічна командна гра, де м'язова робота носить швидко-силовий характер. При малих розмірах і обмеженні торкань м'яча, виконання всіх технічних і тактичних елементів вимагає точності і цілеспрямованості рухів (Беляев, 2009; Беляев, & Савин, 2009).

Змагальна діяльність волейболіста – це безліч вправ у анаеробному (часом алактатному) та рідше змішаному режимах. Вправи ці чергуються короткими багатьма чисельними паузами, під час яких досвідчені гравці не гребують можливістю розслабитися і навіть у якомусь сенсі відновитися (Шрейдер, 2008).

Волейбол – неконтактний, комбінаційний вид спорту, де кожен гравець має строгу спеціалізацію на майданчику. Найважливішими якостями для гравців у волейбол є стрибучість для можливості високо піднятися над сіткою, реакція, координація, фізична сила для ефективного виконання атакуючих ударів (Виера, & Фергюсон, 2004; Рыцарева, 2016).

Мета дослідження: визначити показники ефективності техніко-тактичних дій гравця II темпу в змагальній діяльності жіночих команд Студентської волейбольної ліги (СВЛ) м. Харкова.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводилося під час ігор змагань СВЛ м. Харкова серед жіночих команд. У дослідженні взяли участь 12 гравців віком 19–21 року, що грають в амплуа II темпу. Було оброблено статистичні дані 20 ігор за участю 4 гравців, які мають ігрове амплуа діагональний гравець та 8 гравців амплуа – догравальник. Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури; педагогічні спостереження; методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Результати, проведеного нами дослідження показали, що аналіз змагальної діяльності (загальні відомості) використовує найпростіший засіб аналізу змагальної діяльності – кількісний. Його в тій чи іншій модифікації використовує практично кожен тренер. В результаті аналізу тренер отримує інформацію про те, скільки гравець виконав тих чи інших технічних елементів і який відсоток з них був успішний. В грі у нападі гравців II темпу існують особливості, які обумовлюються його модельними характеристиками та функціями на майданчику. Ці особливості в нападі пов'язані зі схемами гри, що використовує суперник, та впливають на ефективність нападу «крайнього» гравця.

Проводячи порівняльну характеристику застосування різних видів нападаючих ударів гравцями 2 та 4 зони при грі на «зйомі», ми побачили, що більше навантаження в нападі мають гравці 4 зони, бо вони знаходяться в напрямку передач, що зв'язуючи гравці виконують вперед в більш вигідному напрямку. Але ефективніше при цьому діють в нападі гравці амплуа діагональні гравці (рис. 1.).

Діагональний же гравець атакує в більш комфортних ситуаціях, бо виконує свої дії за головою у зв'язуючого, що спонукає зв'язуючого використовувати цього нападника лише в гарно підготовлених умовах.

Діагональні гравці приймають участь при дограванні в атакуючих діях, виконуючи їх з задньої лінії майданчика. Це підвищує кількісні характеристики атак в «дограванні» з участю діагонального гравця (рис.2.).

Ефективність дій догравальника зростає при дограванні. Це стається, на нашу думку, тому, що проти догравальника блок, виконує зв'язуючий гравець, який досить часто має не великі ростові показники та не відрізняється високою ефективністю дій при блокуванні.

Висновки. Таким чином, вищевикладене дає підстави стверджувати, що у своїй подальшій підготовці гравців II темпу слід більше уваги приділити,

насамперед, елементам захисту (блокуванню) і нападу (з задньої лінії). Так само слід переглянути пріоритети вибору основної зони нападу в залежності від схем гри запропанованих командою суперника.

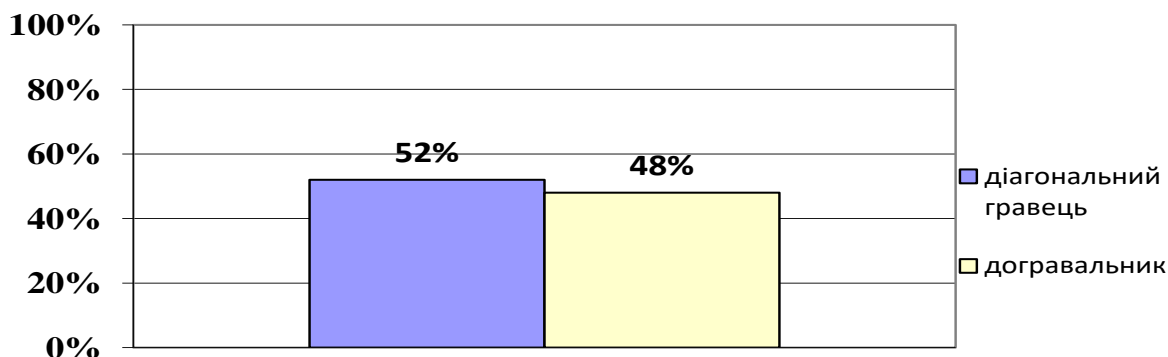

Рис. 1. Порівняння ефективності дій в нападі крайніх гравців при «зйомі з подачі суперника»

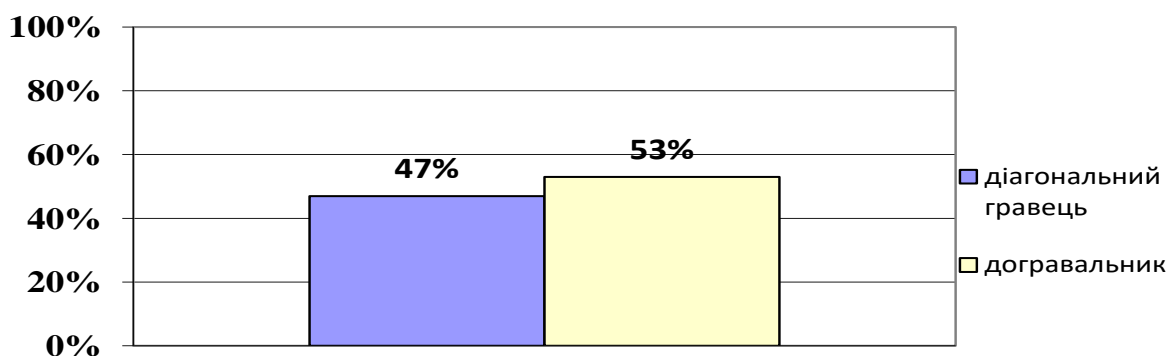

Рис. 2. Порівняння ефективності дій в нападі крайніх гравців при «дограванні»

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. У подальшому є цікавим дослідити взаємозв'язок видів підготовки гравців II темпу та визначити їх пріоритетність в процесі вдосконалення волейболісток.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Беляев, А.В. (2009). *Обучение технике игры в волейбол и ее совершенствование*. Москва : Олимпия: «Человек».

Беляев, А.В., & Савин, М.В. (2009). *Волейбол: учебник для вузов физической культуры*. Москва : Дивизион.

Виера, Б., & Фергюсон, Б. (2004). *Волейбол. Шаги к успеху*. Москва : Астрель.

Рыцарева, В.В. (2016). *Волейбол: Теория и практик*. Москва : Спорт.

Шрейдер, В.Ю. (2008), *Методика обучения игры в волейбол*. Москва : Олимпия: «Человек».

Відомості про авторів

Стрельникова Євгенія Янівна

Харківська державна академія фізичної культури

E-mail: zenastrel@gmail.com

Стрельников Гліб Леонідович

*Харківський Національний аеро-космічний університет «ХАІ»
ім.М.Є.Жуковського*

Хворостяна Вікторія Сергіївна

Харківська державна академія фізичної культури

Поступила до редакції 05.01.2018